

**TUCHTRAAD VOOR ADVOCATEN
VAN DE ORDES VAN HET RECHTSGEBIED
VAN HET HOF VAN BEROEP TE
ANTWERPEN**

TWEEDE KAMER

Sententie van 24 april 2014

Inzake **TAA/Sto/0173/2013**

Meester **X**,
Advocaat bij de balie van ...;
Kantoorhoudend te ...

I. DE PROCEDURE

De voorzitter van de tuchtraad heeft Mr. X bij aangetekend schrijven van 07.10.2013 opgeroepen om te verschijnen voor de Tuchtraad voor Advocaten van de Ordes van het rechtsgebied van het Hof van Beroep te Antwerpen, kamer 2, op de zitting van donderdag 31.10.2013 te 14 uur.

De zaak werd verdaagd, eerst naar de zitting van 19.12.2013 en dan naar de zitting van 27.02.2014, waarop ze behandeld werd.

De klager, de heer K was aanwezig en werd op zijn verzoek gehoord door de tuchtraad.

De tuchtraad heeft nadien de zaak behandeld met gesloten deuren. Mr. X verscheen op deze laatste zitting in persoon en werd bijgestaan door zijn raadsman mr. Y. Stafhouder Q van de balie te ... werd gehoord in zijn verslag. Mr. Y heeft gepleit en legde besluiten en een stukkenbundel met 16 stukken neer. Mr. X kreeg het laatste woord, waarna de zaak in beraad werd genomen.

De uitspraak gebeurt met gesloten deuren.

II. TENLASTELEGGINGEN

1. Deze zijn als volgt geformuleerd in de dagvaarding dd. 07.10.2013:

“Mijn beslissing is gebaseerd op art. 456 Ger. W. waarbij de handelwijze van Mr. X een inbreuk is op eer van de Orde en de beginselen van de waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid die aan het beroep ten grondslag liggen en een behoorlijke beroepsuitoefening moeten waarborgen.

De feiten zijn de volgende:

Er wordt aan Mr. X verweten dat hij in het dossier van K, gekend bij het pro-Deobureau onder het dossiernummer 2012-0004793, een bedrag ontvangen heeft van 20.000 EURO rechtstreeks van de klant voor het verdedigen van de belangen van de heer K voor het Hof van Assisen.

Daarnaast heeft hij in het dossier, gekend bij het Bureau voor Juridische Bijstand onder het dossiernummer 2012-0004793, een bedrag ontvangen van 1.850 EURO.

Aan Mr. X wordt ook verweten dat hij in het dossier 2012-0002645, in zijn sluitingsverslag geen melding heeft gemaakt van de betaling van de provisies, teneinde op deze wijze een maximale pro-Deovergoeding te kunnen ontvangen, hetzij 325 punten. Verder wordt aan Mr. X verweten dat hij systematisch geen kostenstaat opstelt in zijn dossiers.

Ten slotte wordt hem eveneens verweten in het dossier 2012-0004793 waarin hij een bedrag erkent ontvangen te hebben van 1.850 EURO, een pro-Deodossier te hebben aangemaakt om ook op die wijze eveneens een dubbele betaling te bekomen, enerzijds rechtstreeks via de klant en anderzijds via de Belgische Staat.

De feiten zijn de volgende:

De stafhouder werd aangeschreven door de heer K met het bericht dat hij 20.000 EURO had betaald aan Mr. X en dat Mr. X dit bedrag diende terug te betalen aan de heer K.

Verder maakte de heer K aan Mr. X het verwijt dat hij enerzijds een betaling vroeg en anderzijds systematisch pro-Deoaaanstellingen vroeg.

De heer K noemde dergelijke handelswijze in zijn schrijven een staatsoplichting.

Ten slotte deelde de heer K mee geen kennis te hebben van een prestatiestaat, noch minder van een ereloonstaat.

Na aandringen en op verzoek van de stafhouder werd er voor het eerst een kostenstaat opgesteld in dit dossier in mei 2013 voor de geleverde prestaties. Deze kostenstaat kwam er meer dan een jaar na het einde van het assisenproces.

Deze kostenstaat slaat volgens Mr. X op de periode voorafgaand aan de pro-Deoaaanvraag, de periode waar, volgens Mr. X, K niet pro-Deogerechtigd was.

Voor de cassatieprocedure wordt er ook een pro-Deoaaanvraag ingediend en wordt er tevens een bedrag ontvangen van 1.850 EURO.

Krachtens de wet kunnen personen wiens inkomsten onvoldoende zijn, genieten van de juridische bijstand, behoudens tegenbewijs.

Onder deze personen vallen dus de gedetineerden.

Dit vermoeden is weerlegbaar.

Gezien het aantal betalingen, werd er dus ten onrechte beroep gedaan op het pro-Deosysteem.

Mr. X werd inderdaad door het BJB, zowel in het dossier 2012-0002645, als in het dossier 2012-0004793 aangesteld als pro-Deoadvocaat met volledige kosteloosheid.

Nergens heeft hij melding gemaakt van de tussengekomen betalingen, noch bij de aanvraag noch op het ogenblik van de ontvangst van de betaling, noch bij zijn eindverslag.

Er weze opgemerkt dat in het verleden de heer K ook voortdurend van het pro-Deosysteem gebruik kon maken via Mr. X.

Voor deze assisenzaak had Mr. X recht op een uitbetaling in het gerechtelijk jaar 2011-2012 van een bedrag van 8.090,71 euro, hetgeen overeenkomt met 333,5 punten.

Dit bedrag zou hem in principe worden uitbetaald eind mei 2013.

Ik heb als stafhouder een bewarende maatregel genomen en dit bedrag laten inhouden. Het stuk is bij de inventaris gevoegd.

M.b.t. deze feiten en tuchtrechtelijke kwalificatie wordt tevens uitdrukkelijk verwezen naar artikel 456 van het Gerechtelijk Wetboek. “

2. Beoordeling.

2.1. Rechtzetting materiële vergissing:

De Tuchtraad stelt vast dat in het eerste onderdeel van de tenlastelegging, in de dagvaarding p. 1, laatste paragraaf, verwezen wordt naar het dossier 2012-0004793 terwijl klaarblijkelijk bedoeld werd het dossier 2012-0002645. Deze materiële vergissing wordt hiermee rechtgezet.

2.2. Eerste onderdeel van de tenlastelegging: *dat hij in het dossier van K, gekend bij het pro-Deobureau onder het dossiernummer 2012-0004793 (lees: 2012-0002645), een bedrag ontvangen heeft van 20.000 EURO rechtstreeks van de klant voor het verdedigen van de belangen van de heer K voor het Hof van Assisen.*

Er kan geen twijfel over bestaan dat het principe van de juridische tweedelijnsbijstand een duidelijk verbod van cumulatie van door de cliënt betaalde bijstand met door de overheid betaalde bijstand inhoudt.

Mr. X laat gelden dat de provisie van 20.000 EURO gevraagd en ontvangen werd op 30.01.2012 toen zijn cliënt niet gedetineerd was en hij samen met zijn partner over voldoende eigen middelen beschikte.

Mr. X stelt verder dat deze provisie volledig opgebruikt was toen zijn cliënt in hechtenis genomen werd op 03.04.2012 en beroep kon doen op de juridische tweedelijnsbijstand op grond van het vermoeden van onvermogen.

Mr. X verwijst naar de door hem een jaar later op uitdrukkelijk verzoek van de stafhouder opgestelde staat van kosten en erelonen en het advies van de taxatiecommissie van de balie te ... over deze staat, dat stelt dat deze met billijke gematigdheid werd opgesteld.

De Tuchtraad moet vaststellen dat de toepasselijke regelgeving geen uitdrukkelijk verbod bevat om optreden tegen betaling af te wisselen met optreden tegen betaling met overheidsmiddelen.

De Tuchtraad stelt zich de vraag of de taxatiecommissie bij de balie te ... zich voldoende rekenschap heeft gegeven van het gegeven dat Mr. X in de jaren 2006 – 2011 tijdens de voorafgaande onderzoeksfase is opgetreden voor de onderzoeksgerechten voor de heer K, ook pro deo, en aldus heel wat voorkennis moet verworven hebben die bij de voorbereiding van het assisenproces voorzeker het aantal te lezen pagina's gevoelig moet beperkt hebben zodat zeker niet 6000 à 7000 pagina's moesten gelezen worden.

Ook de stelling dat het pleidooi voor 90% op voorhand werd geschreven komt de Tuchtraad weinig geloofwaardig voor. Een assisenproces is per definitie een mondeling proces, waardoor het schrijven van een pleidooi op voorhand quasi onmogelijk is.

Niettegenstaande deze beschouwingen en bedenkingen is de Tuchtraad van oordeel dat voor dit onderdeel van de tenlastelegging twijfel voorhanden is die in het voordeel van de gedaagde moet spelen.

2.3.Tweede en derde onderdeel van de tenlastelegging: dat hij in het dossier 2012-0002645, in zijn sluitingsverslag geen melding heeft gemaakt van de betaling van de provisies, teneinde op deze wijze een maximale pro-Deovergoeding te kunnen ontvangen, hetzij 325 punten(2) en dat hij systematisch geen kostenstaat opstelt in zijn dossiers(3).

De Tuchtraad acht deze onderdelen van de tenlastelegging wel bewezen.

Er is al gewezen op het uiterst belangrijke principe van verbod van cumulatie van betaling door de cliënt met eigen middelen en betaling met overheidsmiddelen.

De handhaving van dit principe vereist een volledige openheid, transparantie en loyaliteit van de advocaat.

De Tuchtraad stelt vast dat Mr. X deze niet geboden heeft, wel integendeel.

Mr. X heeft aanvankelijk ontwijkend gereageerd en geantwoord dat de cliënt niets had betaald. In zijn brief dd. 10.04.2013 aan de voorzitter van het BJB schrijft hij: "(...) Maar er is zelfs meer, dhr. K zelve beweerde over géén gelden te beschikken en liet een derde persoon het gepresteerde werk, dat nota bene werd geleverd lange tijd vóór zijn aanhouding dd. 13.04.2012 gedeeltelijk te vergoeden. (...) Dhr. K zelve betaalde dus NUL EURO NUL CENT."

Pas op uitdrukkelijk verzoek van de stafhouder stelde hij een staat van kosten en erelonen op, die hij met brief dd. 12.05.2013 aan de stafhouder toezond.

Mr. X heeft geen melding gemaakt van de ontvangen provisie, niet bij de aanvraag van de juridische bijstand, en evenmin in de rubriek opmerkingen van zijn eindverslagen.

Nochtans had hij op dat ogenblik nog geen staat van kosten en erelonen opgemaakt en was dus nog niet geweten in hoever de provisie was opgebruikt. In ieder geval kon de cliënt en het BJB dat op dat ogenblik niet weten noch controleren.

Mr. X heeft aldus de regels van de juridische bijstand miskend maar ook de algemene deontologische plicht om bij het einde van zijn tussenkomst een gedetailleerde staat van kosten en erelonen met afrekening van de ontvangen provisies aan de cliënt te richten.

Dat deze provisies geheel of gedeeltelijk door derden zijn betaald, in casu de werkgever van de cliënt, ontslaat hem uiteraard niet van deze verplichting, in tegenstelling met wat Mr. X hieromtrent meent te moeten stellen in zijn brief dd. 25.05.2013 aan de stafhouder (*“Aangezien dhr. K mij **NOOIT** heeft betaald kon ik hem geen staat overmaken!!!”*).

Door geen staat op te stellen vóór de aanvraag van de juridische bijstand en er ook bij de afsluiting van de tussenkomst geen op te stellen heeft Mr. X iedere controle door de cliënt en het BJB onmogelijk gemaakt.

Het gebrek aan openheid en transparantie is laakbaar omdat iedere schijn van oneigenlijk en onterechte aanwending van overheidsmiddelen volstrekt moet uitgesloten kunnen worden door het BJB en de balie in het algemeen.

2.4. Vierde onderdeel van de tenlastelegging: in het dossier 2012-0004793, waarin hij een bedrag erkent ontvangen te hebben van 1.850 EURO, een pro-Deodossier te hebben aangemaakt om ook op die wijze eveneens een dubbele betaling te bekomen, enerzijds rechtstreeks via de klant en anderzijds via de Belgische Staat.

De Tuchtraad acht dit onderdeel van de tenlastelegging niet bewezen.

De ontvangen betaling werd aangewend om de kosten van het advies van mr. B, advocaat bij het Hof van Cassatie, te betalen en voor het overige zij ook voor dit onderdeel verwezen naar het advies van de taxatiecommissie.

3. Strafmaat.

De tuchtraad tilt zwaar aan de gepleegde inbreuk, die het vertrouwen in de advocatuur en haar imago ernstig schaadt en het systeem van de kosteloze rechtsbijstand ondermijnt.

De houding die aangenomen wordt naar aanleiding van de klacht van de cliënt en de tussenkomst van de stafhouder, evenals voor de tuchtraad, getuigt bovendien van een totaal gebrek aan schuldinzicht.

De tuchtraad is van oordeel dat een strenge betegeling zich opdringt en legt mr. X een schorsing op van 15 dagen. Gelet op het straffeloos verleden van mr. X wordt hem een uitstel van tenuitvoerlegging verleend gedurende een termijn van drie jaar met als voorwaarde dat hij in deze termijn geen nieuwe tuchtsanctie zal oplopen.

4. Betreffende de bewarende maatregel van de stafhouder.

In zijn conclusie vermeldt mr. X hierover (p. 13 onderaan): *“Concluant vraagt beleefd dat dhr. Stafhouder het ingehouden bedrag zou willen overmaken op de kantoorrekening van concluant.”*

De tuchtraad leest hierin geen vordering tot opheffing van de bewarende maatregel van de stafhouder, wel een verzoek aan de stafhouder zelf.

Overigens acht de tuchtraad zich onbevoegd om kennis te nemen van enige vordering dienaangaande.

OM DEZE REDENEN DE TUCHTRAAD VOOR ADVOCATEN VAN DE ORDES VAN HET RECHTSGEBIED VAN HET HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN,

Rechtsprekend in tuchtzaken, in eerste aanleg op tegenspraak en met gesloten deuren;

Verklaart mr. X plichtig aan het tweede en derde onderdeel van de hem ten laste gelegde feiten in de mate als hoger omschreven en legt hem een schorsing op van 15 dagen.

Zegt voor recht dat voor deze sanctie een uitstel van tenuitvoerlegging wordt verleend gedurende een termijn van drie jaar met als voorwaarde dat in deze termijn geen nieuwe tuchtsanctie zal worden opgelopen.

Spreekt hem vrij voor het overige, meer bepaald voor het eerste en het vierde onderdeel van de tenlastelegging.

Verklaart zich voor zoveel als nodig onbevoegd om kennis te nemen van enige door mr. X ingestelde vordering tot opheffing van de bewarende maatregel van de stafhouder.

Houdt de uitspraak over de kosten aan.

Hebben deelgenomen aan de behandeling en de beraadslaging:

Stafhouder Michel Vanbuul, advocaat balie Tongeren, voorzitter,

De assessoren :

Mr. Marc Witters, advocaat balie Hasselt
Stafhouder Luc Savelkoul, advocaat balie Hasselt,
Mr. Dirk Loos, advocaat balie Antwerpen
Mr. Jan Dyck, advocaat balie Antwerpen

Was aanwezig bij de behandeling:

de secretaris, Mr. Mieke De Troetsel, advocaat balie Antwerpen

Waren aanwezig bij de uitspraak :
Stafhouder Michel Vanbuul, Voorzitter
De secretaris Mr. Mieke De Troetsel

Aldus geweest en uitgesproken te Antwerpen op 24 april 2014.

Mr. M. Vanbuul
Voorzitter

Mr. M. De Troetsel
Secretaris

Mr. J. Dyck
Assessor

Mr. M. Witters
Assessor

Mr. L. Savelkoul
Assessor

Mr. D. Loos
Assessor